

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО ПЛАНУВАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасних умовах господарювання суб'єкти підприємницької діяльності повинні приділяти більшу увагу фінансовому плануванню, бо практика, коли йде мова лише про порівняння фактичних даних за попередній період є ознакою пасивного підходу до управління.

Проблемою теоретико-методичного забезпечення фінансового планування займалися багато вітчизняних та зарубіжних вчених.

Так, наприклад, Ставерська Т.О. та Андрущенко І.С. [4] під фінансовим плануванням розуміють функція фінансового управління, спрямована на планування доходів та напрямків витрачання грошових коштів підприємства, прогнозування результатів їх руху та впливу на економічне оточення, тобто процес розробки системи фінансових планів, фінансових норм і нормативів різного змісту і призначення залежно від завдань та об'єктів планування, спрямованих на забезпечення подальшого економічного розвитку підприємства.

Метою фінансового планування є визначення можливих обсягів фінансових ресурсів, капіталу і резервів на основі прогнозування величини грошових потоків за рахунок власних, позикових і залучених з фондового ринку джерел коштів; розробка ефективної системи управління фінансовими ресурсами для досягнення стратегічних і тактичних цілей підприємства [4].

Значення фінансового планування та прогнозування операційної діяльності полягає в тому, що воно дає можливість визначити життєздатність проекту підприємства за умов конкуренції і є інструментом одержання фінансової підтримки від зовнішніх інвесторів [2].

Для уточнення економічного змісту фінансового планування, необхідно розглянути його складові. Складові фінансового планування представлено в табл. 1.

Таблиця 1

Складові фінансового планування

Складові фінансового планування	Зміст
Мета	забезпечення господарської діяльності необхідними джерелами фінансування
Основні завдання	забезпечення господарською та виробничою діяльності необхідними фінансовими ресурсами; забезпечення інноваційної та інвестиційної діяльності фінансовими ресурсами; встановлення раціональних фінансових відносин із суб'єктами господарювання, банками, страховими компаніями тощо; підвищення якості використання наявних фінансових ресурсів; здійснення контролю за утворенням та використанням платіжних засобів; планування виплат у бюджет
Принципи	науковості, комплексності, системності, оптимальності, взаємозв'язку поточних та стратегічних планів та погодженості провідних ланок і напрямів
Види	Стратегічне фінансове планування, тактичне фінансове планування та оперативне фінансове планування
Елементи	план доходів і видатків; план грошових виплат і надходжень; балансового плану

(складено автором за даними[1–4])

План доходів і видатків носить стратегічний (планування на декілька років) і тактичний характер (планування на місяць, квартал або рік). При тактичному плануванні, як правило розраховуються наступні показники: обсягу реалізації; собівартості продукції, робіт, послуг; прямих та операційних витрат; прогнозу чистого прибутку підприємства. Отже, за допомогою плану доходів і видатків суб'єкти підприємницької діяльності прогнозують значення показників ліквідності.

Головним завданням плану грошових надходжень і виплат є перевірка синхронності надходжень та виплат грошових засобів, тобто перевірка майбутньої ліквідності підприємства. Це надає змогу більш точно спрогнозувати прибуток, який отримають суб'єкти підприємницької діяльності.

План грошових надходжень і виплат включає детальну інформацію, щодо надходження коштів з усіх джерел фінансування підприємницької діяльності, а не лише дохід від реалізованої продукції. Також повинен включати повну інформацію про існуючі видатки.

Таким чином, з'являється можливість отримати «фінансовий календар», який характеризує кожний період діяльності та надає можливість встановити дефіцит або надлишок готів, що в свою чергу дозволяє заздалегідь прийняти відповідне управлінське рішення.

План грошових надходжень і виплат дозволяє визначити періоди, коли підприємство відчуватиме дефіцит або надлишок готівки, розміри позички на ці періоди, спрямування та строки повернення коштів.

Балансовий план є третім розділом фінансового плану підприємства. Баланс – фінансовий документ, в якому відображено джерела надходження, склад і розміщення грошових засобів. Баланс дає чітке уявлення про те, що підприємство має у своєму розпорядженні, зобов'язання перед постачальниками і кредиторами, залишок. Різниця (сальдо активів і пасивів) дає оцінку власного капіталу підприємства [3].

Відповідно обґрунтований фінансовий план є основою для опрацювання детального робочого бюджету підприємства.

Таким чином, можна підсумувати, що фінансове планування, перш за все спрямовано на забезпечення джерелами фінансування всі напрями господарської діяльності суб'єктів підприємництва. Це є можливим за умов грамотної та збалансованої фінансової стратегії, яка повинна містити план доходів і видатків, план грошових надходжень і виплат та балансний план.

Список використаних джерел:

1. Бортнік С.М. Принципи та роль фінансового планування в забезпеченні розвитку підприємства / С.М. Бортнік // Lviv Polytechnic National University Institutional [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/31260/1/04-015-023.pdf>

2. Левицький В.В. Фінансове планування та прогнозування операційної діяльності підприємства як складовий елемент системи забезпечення його соціально-економічної стійкості / В.В. Левицький // Науковий вісник Ужгородського університету. – 2011. – № 2. – С. 120–123.

3. Планування діяльності підприємства: Конспект лекцій / Укладач О.Ю. Древаль. – Суми: Вид-во СумДУ, 2008. – 146 с.

4. Фінансове планування та прогнозування в підприємствах і фінансових установах : навч. посіб. / Т.О. Ставерська, І.С. Андрущенко. – Харків: Видавець Іванченко І.С., 2013. – 146 с.